

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวานขึ้นจอประสาทตา
ในวิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล

Factors Effecting Self-care Behavior of Diabetic Retinopathy Patients at Bangkok
Metropolitan Administration Medical College and Vajira Hospital

โดย

นางสาวสมใจ แซ่เตีย

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สุขศึกษา)

พ.ศ. 2549

ISBN 974-16-1678-3

สมใจ แซ่เตีย 2549: ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวาน
ขึ้นจอประสาทตาในวิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สุขศึกษา) สาขาวิชาสุขศึกษา ภาควิชาพลศึกษา
ประธานกรรมการที่ปรึกษา: อาจารย์ชนนวรรณ์ อิ่มสมบูรณ์, Dr.P.H. 141 หน้า
ISBN 974-16-1678-3

การวิจัยเชิงพรรณนาเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม
การดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวานขึ้นจอประสาทตา ในวิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานคร
และวชิรพยาบาล กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยโรคเบาหวานขึ้นจอประสาทตาที่มารับการรักษาที่คลินิก
จอประสาทตา จำนวน 102 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล
ได้แก่ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยการทดสอบค่าไคสแคว้
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และวิเคราะห์ตัวแปรทำนายด้วยสถิติวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยที่สำคัญพบว่า พฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวานขึ้นจอประสาทตา
ในวิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี ปัจจัยทางชีวสังคม
ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้รวมของครอบครัวและลักษณะการใช้ชีวิตรักษาพยาบาล
ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวานขึ้นจอประสาทตา ปัจจัยนำ
ซึ่งได้แก่ แบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ ในส่วนการรับรู้ความรุนแรงของการเจ็บป่วยและการรับรู้
ประโยชน์ของการปฏิบัติมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวานขึ้นจอ
ประสาทตา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ การรับรู้อุปสรรคในการปฏิบัติ
มีความสัมพันธ์พฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวานขึ้นจอประสาทตา อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนปัจจัยเอื้อ ซึ่งได้แก่ ความสามารถในการดูแลตนเอง มีความสัมพันธ์กับ
พฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวานขึ้นจอประสาทตา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01
สำหรับปัจจัยเสริม ซึ่งได้แก่ การสนับสนุนทางด้านอารมณ์ การสนับสนุนการยอมรับและเห็นคุณค่า
และการสนับสนุนทางด้านข้อมูลข่าวสาร มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการดูแลตนเองของ
ผู้ป่วยโรคเบาหวานขึ้นจอประสาทตาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตัวแปรที่สามารถร่วมกัน
ทำนายพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวานขึ้นจอประสาทตา ซึ่งได้แก่ ความคาดหวัง
ในความสามารถของตนเอง แรงสนับสนุนทางอารมณ์ การรับรู้อุปสรรคของการปฏิบัติ และการรับรู้
ความรุนแรงของการเจ็บป่วย สามารถร่วมกันทำนายความแปรปรวนของพฤติกรรมได้ร้อยละ 55.7
โดยตัวแปรความคาดหวังในความสามารถของตนเอง เป็นตัวทำนายสูงสุด คือ ร้อยละ 41.9

Somjai Sae-tia 2006: Factors Effecting Self-care Behavior of Diabetic Retinopathy Patients at Bangkok Metropolitan Administration Medical College and Vajira Hospital. Master of Science (Health Education), Major Field: Health Education, Department of Physical Education. Thesis Advisor: Mr. Thanawat Imsomboon, Dr.P.H. 141 pages. ISBN 974-16-1678-3

The purpose of this descriptive research was to study factors influencing the self-care behavior of diabetic retinopathy patients receiving care at retinal clinic of Bangkok Metropolitan Administration Medical College and Vajira Hospital. The sample selected by purposive sampling were 102 diabetic retinopathy patients. The research instrument was the questionnaire constructed by the researcher. Data analysis was made by computer program with statistical method consisting of percentage, mean, standard deviation, Chi-square test, Pearson's Product Moment Correlation Coefficient and Multiple Regression Analysis.

The results showed that the participating behaviors on self-care behavior of diabetic retinopathy patients of the sample were at a high level. The bio-social factors such as sex, age, educational level, income and human right advocacy of health policy for hospitalization had no relationship with participating behavior on self-care behavior of diabetic retinopathy patients. The predisposing factors according to Health Belief Model namely perceived severity and perceived benefits had positive relationship with self-care behavior of diabetic retinopathy patients with statistical significance at the .01 and .05 level respectively. Perceived barrier had significantly negative statistical relationship at the .01 level. Perceived susceptibility and health motivation had no relationship with self-care behavior. The enabling factor according to Self-efficacy such as efficacy expectation and outcome expectation had positive relationship with self-care behavior of diabetic retinopathy patients with statistical significance at the .01 level. Reinforcing factors such as emotional support, esteem support, informational support and social support had positive relationships with self-care behavior of diabetic retinopathy patients with statistical significance at the .01 level. The predictable factors on self-care behavior of diabetic retinopathy patients efficacy expectations, emotional support, perceived barrier and perceived severity which were able to jointly predict for 55.7 percent. The best predictable factor was efficacy expectation which was able to predict self-care behavior of diabetic retinopathy patients for 41.9 percent.

Student's signature

Thesis Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยความเรียบร้อยเป็นอย่างดี โดยได้รับความกรุณาเป็นอย่างสูงจากอาจารย์ดร.ธนวรรณ อิ่มสมบูรณ์ ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมศักดิ์ ถิ่นขจี กรรมการวิชาเอก ผู้ช่วยศาสตราจารย์อนุพร สุวรรณวาทกิจ กรรมการวิชาการ อาจารย์ทิพวรรณ ดวงปัญญา ผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัย และผู้เชี่ยวชาญที่กรุณาตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยทั้ง 5 ท่าน ได้ให้คำแนะนำด้านวิชาการและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ให้งานวิจัยมีความถูกต้อง และมีคุณค่าทางวิชาการ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผู้อำนวยการ หัวหน้าฝ่ายการพยาบาล หัวหน้าและพี่ๆ พยาบาลห้องตรวจจักษุ วิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานคร และวชิรพยาบาล ที่ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในทุก ๆ ด้าน รวมทั้งผู้ป่วยโรคเบาหวาน ขึ้นจอประสาทตาที่กรุณาให้ความร่วมมือกรุณาตอบแบบสอบถามและอีกหลาย ๆ ท่าน ที่มีได้กล่าวนามไว้ ที่ให้การสนับสนุน แนะนำ ช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจผู้วิจัยมา โดยตลอด

สุดท้ายขอขอบพระคุณนางสอึง มารดา ครอบครัวแซ่เตี้ย และเพื่อนร่วมงานทุกท่าน รวมทั้งคุณสมศักดิ์ ชีพสุข ที่ช่วยเหลือ สนับสนุนและให้กำลังใจมาโดยตลอด ซึ่งส่งผลให้การทำวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

สมใจ แซ่เตี้ย

เมษายน 2549